

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту

Зав. кафедр. ЕНМ Е. Драган

«18» листопада 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Виконала: Дмитревич А.С.

А.С. Дмитревич

підпис

Керівник: к.е.н., доцент Поліщук С.П.

С.П. Поліщук

підпис

Рецензент: к.е.н., доцент Драган О.О.

О.О. Драган

підпис

Я, Дмитревич Анастасія Сергіївна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022

РЕФЕРАТ

Дмитревич А.С. Публічне управління у сфері зайнятості населення в Україні в умовах євроінтеграції

Досліджено теоретичні засади публічного управління сферою зайнятості населення в Україні, а саме, особливості державної політики та законодавчі аспекти регулювання зайнятості населення в Україні. Розглянуто ситуацію на ринку праці України, визначено особливості діяльності Державної служби зайнятості. Досліджено досвід регулювання сфери зайнятості в країнах Європейського союзу та можливість його імплементації в Україні.

При написанні кваліфікаційної роботи магістра було використано такі *методи дослідження*: аналізу та синтезу та абстрактно-логічний методи, при аналізі праць вітчизняних та закордонних науковців та формулюванні висновків та пропозицій, метод табличної та графічної інтерпретації, що застосований при аналізі статистичних даних.

Виявлено, що сфера зайнятості населення та ситуація на ринку праці України потребує реформування та є нестабільною, особливо, після початку повномасштабної війни на території України, що призвело до збільшення рівня трудової міграції. Трудове законодавство України є частково невідповідним стандартам публічного управління ЄС у сфері зайнятості та потребує змін.

Зроблено висновок, вибір Україною євроінтеграційного вектору розвитку потребує змін на ринку праці України, розробку та впровадження нових дієвих заходів стимулювання зайнятості населення та реформування публічного управління сферою зайнятості.

Одержані результати можуть бути використані при реформуванні законодавства України у сфері зайнятості, у роботі Державної служби зайнятості України та при реформуванні публічного управління сферою зайнятості.

Кваліфікаційна робота магістра містить 67 сторінок, 10 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел із 41 найменувань.

Ключові слова: зайнятість населення, ринок праці, Європейський Союз, публічне управління, політика зайнятості, євроінтеграція.

ANNOTATION

Dmytrevych A. Public administration in the sphere of employment of the population in Ukraine in the conditions of European integration

It has been investigated the theoretical principles of public management of the sphere of population employment in Ukraine, namely, the peculiarities of state policy and legislative aspects of regulation of population employment in Ukraine. The situation on the labor market of Ukraine was considered, the peculiarities of the State Employment Service were determined. The experience of employment regulation in the countries of the European Union and the possibility of its implementation in Ukraine are studied.

The following research **methods** were used when writing the master's thesis: analysis, synthesis, and abstract-logical methods, when analyzing the works of domestic and foreign scientists and formulating conclusions and proposals, the method of tabular and graphic interpretation used in the analysis of statistical data.

It was revealed that the sphere of population employment and the situation on the labor market of Ukraine needs reform and is unstable, especially after the start of a full-scale war on the territory of Ukraine, which led to an increase in the level of labor migration. The labor legislation of Ukraine is partially inconsistent with the standards of public administration of the EU in the field of employment and needs to change.

It has been concluded that that Ukraine's choice of the European integration vector of development requires changes in the labor market of Ukraine, the development and implementation of new effective measures to stimulate the employment of the population and reform public management of the employment sphere.

The obtained results can be used in the reform of the legislation of Ukraine in the field of employment, in the work of the State Employment Service of Ukraine and in the reform of public administration in the field of employment.

The qualification work of the master contains 78 pages, 10 tables, 6 figures, the list of the used sources from 45 names.

Key words: population employment, labor market, European Union, public administration, employment policy, European integration.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
1.1. Особливості державної політики у сфері зайнятості населення в Україні.....	8
1.2. Законодавчо-правове регулювання зайнятості населення.....	14
1.3. Стандарти публічного управління у сфері зайнятості населення в країнах Європейського Союзу.....	16
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	
2.1. Сучасний стан, особливості та тенденції розвитку ринку праці в Україні.....	22
2.2. Завдання, мета та основні напрями діяльності державної служби зайнятості.....	29
2.3. Аналіз діяльності Білоцерківського міськрайонного центру зайнятості.....	33
Висновки до розділу 2.....	44
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ ВРАХОВУЮЧИ ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	
3.1. Механізми публічного управління у сфері зайнятості в Україні в умовах євроінтеграції.....	46
3.2. Адаптація економіки України до активної політики зайнятості країн Європейського Союзу.....	51
3.3. Шляхи вдосконалення державної політики зайнятості в Україні в контексті євроінтеграції та імплементації угоди про асоціацію України з ЄС.....	55
Висновки до розділу 3.....	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	65

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI : станом на 16 вересня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
2. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К.В. Дубич. Київ, 2020. 480 с. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kolektyvna-monohrafiia-Publichne-upravlinnia-u-seferi-zayniatosti-2020.pdf>
3. Ковач В. Державна політика зайнятості населення умовах ринку праці. Public management. 2020. Т. 22, № 2. С. 93–104. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-2\(22\)-93-104](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-2(22)-93-104)
4. Ковач В. О. Основні напрямки державної політики регулювання зайнятості населення в умовах ринку праці. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2020. Т. 7, № 1. С. 200–210. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/expert/7/15.pdf>
5. Літинська В. А. Державне регулювання зайнятості населення в Україні, Економічний вісник Донбасу № 3 (33), 2013 URL: http://www.evd-journal.org/download/2013/2013-3/EVD_2013-No.3-260-263.pdf
6. Мельниченко О. А., Занятість населення: сутність, форми, механізми державного регулювання
URL: <http://29ujmo6.257.cz/bitstream/123456789/3023/1/14.PDF>
7. Іванова Л.В., Сорока О.В., Державне регулювання зайнятості: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2015 р. 264с.
URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7167/1/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>
8. Антошкина Л., Государственное регулирование рынка труда в Украине,

- Progress in Economic Sciences Nr 1(2014) URL:
<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-16e69a64-266c-4928-af41-1b1260e13d85/c/24-48-1-SM.pdf>
9. Ковач В. О. Основні напрямки регулювання державної політики у сфері зайнятості населення. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1619>
10. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи : колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. К.: ІПК ДСЗУ, 2018. 424 с. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Monohrafiia-ost.pdf>
11. EURES services. European Comission: official web-site. URL: https://eures.ec.europa.eu/eures-services_en
12. Reform of the european network of employment services (eures). European Parliament, 2014. URL: https://www.europarl.europa.eu/EPRS/PE528.792-BRIE-Initital-appraisal-of-Cion-IA_EURES-network1.pdf
13. Серьогіна Н. О. Ефективна політика зайнятості європейського союзу як засіб реалізації стратегії «європа-2020». Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2020. Т. 12, № 6. С. 176–187. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/expert/12/16.pdf>.
14. Meunier S. The european employment strategy: an instrument of convergence for the new member states?. Policy paper. 2006. No. 18. URL: <https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2020/08/policypaper18-en-3.pdf>
15. European employment strategy. European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101>
16. Губарь О. В. Ринок праці України: реалії, проблеми і перспективи розвитку. International journal of innovative technologies in economy. 2018. Т. 1, № 5(17). С. 36–39. URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/01062018/5657
17. Етапи формування та моделі соціальної держави. А. Л. Чернега // Часопис Київського університету права. 2010 № 4. С. 37-41.
URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/23684/7-Chernega.pdf>
18. Комплексний аналіз діяльності Державної служби зайнятості на

національному, обласному і місцевому рівнях (на прикладі Донецької, Луганської та Запорізької областей). United Nations Development Programme. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/employment-services-report-UNRPP.pdf>

19. Чемерис А. Т. Організація діяльності служби зайнятості : Конспект лекцій. Київ: МАУП, 2003. 120 с.

URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/mo_11.pdf

20. Мантур-Чубата О.С., Сергєєв А.Ю., Модіна Д.В. Державна служба зайнятості України: її структура, завдання і напрями діяльності. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2018. Вип. 2-2 (45). С. 79–82. URL: <http://elar.khmnu.edu.ua/bitstream/123456789/7375/3/18.pdf>.

21. Федоренко В. Г., Діденко О. М., Руженський М. М., Іткін О. Ф. Політична економія: Підручник / За науковою ред. В. Г. Федоренка. К.: Алерта, 2008. 487 с.

URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Fedorenko_Valentyn/Politychna_ekonomiia.pdf

22. Бабич Д.В., Бабич С.М. Сучасний стан ринку праці в Україні. Соціальна економіка. 2017. Вип. 54 (2). С. 5–12.

URL: <https://periodicals.karazin.ua/soceconom/article/view/10819/10491>.

23. Кваша О. С. Ринок праці в Україні: аналіз сучасного стану та перспективи розвитку. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 1074–1079. URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/199.pdf>.

24. Гургула О.М. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення та можливості його використання в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 6. Ч. 4. С. 121–124. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/219.pdf.

25. Загвойська О.В., Основні механізми державного регулювання зайнятості сільського населення URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/soc/05zovzsn.pdf>

26. Чайка І.В. Напрями вдосконалення державного регулювання ринку праці в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв, 2016. С. 650–653. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/136.pdf>

27. Звонар Й. П. Активна політика зайнятості в країнах Європейського Союзу та можливості її застосування в Україні / Й. П. Звонар // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2015. Вип. 2(1). С. 145-150. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2015_2\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2015_2(1)_27).
28. Bashnianyn, H. I., Horodyskyu, T. I., Lapchuk, Y. S. (2018). Адаптація європейської політики зайнятості до реалій Української економіки. Науковий вісник НЛТУ України, 28(9), 27-30
URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2018/28_9/6.pdf
29. Кузьменко Л. В. Конвергенція ринку праці в країнах ЄС // Наукові праці: Науково- методичний журнал. Вип. 202. Том 2014. Державне управління. 2013. С. 70-74.
URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/govermgmt/2013/214-202-13.pdf>
30. Бурлай Т. В. Актуальні проблеми зайнятості в новоінтегрованих країнах ЄС: уроки для України // Економіка і прогнозування. 2012. № 2. С. 71-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2012_2_8.
31. О. Бетлій, М. Риженков, К. Кравчук, В. Кравчук, І. Коссе, С. Галько, Д. Наumenко, В. Мовчан, І. Бураковський, Г. Кузнецова. Економічна складова Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління. К., «Альфа-ПІК» 2014. 140 с URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/Economic_web.pdf
32. Програма гідної праці 2020-2024 Україна. International Labour Organization. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/genericdocument/wcms_774455.pdf.
33. Діденко Н.Г. Концептуальні засади публічної політики зайнятості в Україні в контексті євроінтеграції та реалізації Угоди про асоціацію. Економіка і держава (серія «Державне управління»). 2018. № 5. С. 75-79. URL: <https://ipk.edu.ua/ekonomika-ta-derzhava-seriia-derzhavne-upravlinnia/>
34. Онищук Ю.В. Регулювання зайнятості як фактор розвитку економіки країни в контексті європейської інтеграції. International journal of innovative technologies in economy. 2018. № 4(16). С. 93–98. URL:

<https://rsglobal.pl/index.php/ijite/article/view/707/691>.

35.Нартюк О. В. Стратегія "Європа 2020" як складова механізму оптимізації зайнятості населення в країнах ЄС // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2015. № 2. С. 201-207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2015_2_26.

36. Добренко О. Напрями удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання професійного ринку праці // Україна: аспекти праці. 2014. № 7. С. 44 –49. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Uap_2014_7_9.pdf

37. Міненко В. А. Концептуальні підходи до формування задач удосконалення механізмів державного регулювання ринку праці та зайнятості населення. Економіка та держава № 9/2012. С. 81–84.

URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2012/24.pdf

38. Чайка І.В. Напрями вдосконалення державного регулювання ринку праці в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв, 2016. С. 650–653. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/136.pdf>

39. Малюга Л.Ю. Теоретико-правові основи адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу : монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 406 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Malyuha--TEORETYKO-PRAVOVI-OSNOVY-ym-preview-2.pdf

40. Кайда Н. Адаптації трудового законодавства України до законодавства Європейського Союзу на сучасному етапі. Вища школа адвокатури НААУ. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/adaptatsiyi-trudovogo-zakonodavstva-ukrayiny-do-zakonodavstva-yevropejskogo-soyuzu-na-suchasnomu-etapi/>.

41. Eurostat URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/>

42. Офіційний сайт Державної центру зайнятості. URL: <http://www.dcz.gov.ua>

43. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

44. Правове забезпечення зайнятості населення України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_36131
45. Кисельова О.І. Механізми державного регулювання зайнятості населення. Правові горизонти. 2017. Вип.5(18). С.35-40